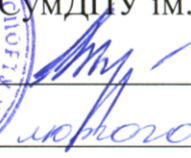

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка

Затверджую:

Ректор СумДПУ ім. А.С.Макаренка

 А.І.Кудренко

2012 р.

Положення

Про курсову роботу
у Сумському державному педагогічному університеті
ім. А.С.Макаренка

Розглянуто на засіданні навчально-
методичної ради Сум ДПУ

імені А.С.Макаренка

(протокол № 4 від «22» лютого 2012 р.)

Положення про курсову роботу у Сумському державному педагогічному університеті ім. А.С.Макаренка /Уклад. Петренко Л.В., Ємець І.В., Бобровицька С.Ф. – Суми: СумДПУ, 2012.

Рецензенти: к. х. н., доц. М.М. Більченко
к. пед. н., доц. Н.В. Коваленко
к. г. н., доц. С.І Сюткін
к. псих. н., доц. Т.Б. Тарасова

Затверджено навчально-методичною радою Сумського державного педагогічного університету ім. А.С.Макаренка

Протокол № 4 від 22 лютого 2012 р.

1. Загальні положення

1.1 Курсова робота – окремий заліковий кредит навчальної дисципліни, завершена тематична творча самостійна робота (дослідження) студентів наукового спрямування, що оцінюється як самостійний вид навчальної діяльності і виконується після вивчення певного предмета або групи дисциплін.

Курсова робота виконується з профільюючих дисциплін і має навчально-дослідницький характер.

1.2 Мета написання курсової роботи:

- поглиблення, узагальнення і закріплення теоретичних знань та практичних умінь студентів;
- формування навичок самостійно працювати з навчальною і науковою літературою, електронно-обчислювальною технікою, лабораторним обладнанням, використовувати сучасні інформаційні засоби та технології;
- розвиток творчого підходу до застосування на практиці набутих знань та розв'язування практичних завдань;
- систематизація та узагальнення навчального матеріалу;
- здійснення наукового пошуку при проведенні дослідження;
- формування навичок самостійних творчих досліджень;
- оволодіння специфічними методами наукових досліджень;
- виявлення наукових здібностей студентів і залучення їх до дослідницької роботи;
- професійна спрямованість.

1.3 Текст курсової роботи викладається державною мовою або мовою, що вивчається відповідно до напрямку підготовки (спеціальності), індивідуально кожним студентом і повинен містити титульний аркуш, зміст, вступ, основну частину, загальні висновки, список використаних джерел, додатки (за необхідності).

1.4 У курсовій роботі необхідно стисло, логічно, точно, послідовно і аргументовано викладати зміст і отримані результати досліджень, обов'язково посилатися на праці авторів і джерела, з яких запозичено

матеріали або окремі результати. За достовірність відомостей, фактичного матеріалу, висновків безпосередню відповідальність несе студент-автор курсової роботи.

- 1.5 Після захисту курсові роботи передаються на кафедру, де зберігаються 3 роки. Студенти мають право отримати курсові роботи для ознайомлення з дозволу завідувача кафедри.

2. Організація виконання курсової роботи

- 2.1 Тематика курсових робіт визначається на початку навчального року, затверджується на засіданні кафедри і оновлюється щорічно. Вона повинна відповідати навчальному плану дисципліни з якої виконується робота, бути пов'язаною з актуальними напрямками певної галузі науки, з вирішенням практичних професійних завдань.
- 2.2 Студентам надається можливість подавати власні пропозиції щодо тематики курсових робіт на розгляд відповідної кафедри. Після того, як розгляд пропозицій студентів і затвердження тем відбулися, студенти можуть вибирати теми лише зі списку, запропонованого кафедрою.
- 2.3 Науковим керівником курсової роботи призначають провідного фахівця у певній галузі знань, який у межах виділених навчальних годин систематично консультує студента, перевіряє роботу, допомагає у підготовці до захисту та надає письмову рецензію.
- 2.4 Закріплення тем курсових робіт за студентами, визначення наукових керівників та термінів захисту затверджується протоколом засідання кафедри до кінця четвертого тижня семестру. Захист курсових робіт має відбуватися до початку підсумкової атестації.
- 2.5 У разі потреби можна змінювати тему курсової роботи з дозволу завідувача кафедри за письмовою заявою студента та після погодження з науковим керівником, проте не пізніше, ніж за місяць до закінчення терміну виконання курсової роботи.
- 2.6 За умов відсутності студента під час захисту з поважних причин завідувач кафедри може перенести дату захисту курсової роботи.

2.7 Випускова кафедра розробляє методичні вказівки щодо написання курсових робіт, де передбачається завдання курсової роботи, особливості, обсяг і зміст окремих частин та порядок її виконання.

2.8 Виконання курсової роботи складається з наступних етапів:

- вибір теми, ознайомлення з проблематикою теми, обґрунтування її актуальності;
- закріплення теми курсової роботи, визначення термінів подання роботи та захисту;
- складання плану-проспекту роботи;
- опрацювання , систематизація, узагальнення наукових джерел та систематичних даних;
- проведення експериментальної роботи, узагальнення результатів експерименту (спостережень);
- викладення змісту роботи за планом;
- формулювання висновків та пропозицій;
- подання роботи науковому керівникові для перевірки та рецензування;
- доопрацювання роботи в разі потреби з урахуванням зауважень наукового керівника;
- підготовка ілюстративного матеріалу (презентації);
- подання роботи на захист (див. п. 5.1);
- захист курсової роботи.

3. Структура курсової роботи

3.1 Курсова робота має характер завершеного наукового дослідження як стосовно змісту, грамотності та логічності викладу теми, так і форми, структури тощо. Курсова робота складається зі вступу, кількох розділів теоретичної і практичної частини, висновків, списку використаних джерел та додатків.

3.2 Титульний аркуш курсової роботи повинен містити назву міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, вищого навчального закладу, структурного підрозділу (інституту/факультету, кафедри), де виконана робота; прізвище, ім'я, по батькові автора; назву роботи; шифр і

найменування напряму підготовки (спеціальності); науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по-батькові наукового керівника; місто і рік (додаток 1).

- 3.3 У змісті послідовно викладаються назви розділів і підрозділів курсової роботи. Їх формулювання мають відповідати змісту роботи, бути лаконічними, чіткими, точно відображати її внутрішню логіку.
- 3.4 У вступі обґрунтовується актуальність проблеми для даної галузі науки і практики; вказується, хто з вчених займався цією проблемою; визначається науковий апарат дослідження (об'єкт, предмет, мета, завдання та методи дослідження, базу проведення дослідження).
- 3.5 Основна частина складається з теоретичної та практичної складових. Зокрема, у теоретичній частині курсової роботи з психолого-педагогічних дисциплін або методик дається аналіз наукової літератури, що включає: а) історико-педагогічний аспект проблеми; б) її філософське і психологічне обґрунтування з позицій педагогічної науки; в) провідні концепції сучасної педагогічної теорії з певної проблеми.

У практичній (експериментальній) частині варто описати засоби, технології, методи і форми удосконалення певного аспекту навчально-виховного процесу, педагогічний досвід роботи з відповідної проблеми навчально-виховного закладу (окремого вчителя), використовуючи матеріали спостережень, бесід із учителями, дітьми, батьками та публікації в педагогічній періодиці. Особливо цінним у цій частині роботи є описання власного дослідження.

- 3.6 Кожен розділ завершується лаконічними висновками, що логічно узагальнюють викладене.
- 3.7 Список використаних джерел є результатом перегляду наукового апарату, який послужив методологічною, спеціальною теоретичною і методичною опорою при написанні роботи. У список використаної літератури включаються тільки ті праці та джерела, на які робилися посилання, чи які використовувалися у роботі.
- 3.8 Додатки передбачають таблиці, схеми, карти, малюнки, фотографії, зразки планів-конспектів уроків, дидактичного матеріалу, робіт учнів, анкети,

тести тощо. Вони розміщуються на окремих аркушах в кінці роботи після списку використаних джерел. Кожен з них повинен мати тематичну назву і нумерацію.

4. Обсяг і правила оформлення курсової роботи

- 4.1. Курсову роботу набирають на комп'ютері і роздруковують на принтері з одного боку аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм) через 1,5 інтервали комп'ютерного набору тексту до 29-30 рядків на сторінці 14 кеглем.
- 4.2. Обсяг основного тексту курсової роботи має становити для гуманітарного напрямку до 40 сторінок, природничо-математичного – до 30 сторінок. Поля виставляють таких розмірів: ліве – 25-30 мм, праве – 15 мм, верхнє і нижнє – по 20 мм. Кегель друку повинен бути чітким, щільність тексту – однаковою.
- 4.3. Текст основної частини курсової роботи поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти. Заголовки структурних частин дипломної роботи: «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ», «ВИСНОВКИ», «ДОДАТКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» – друкують великими літерами симетрично до набору. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацу. Крапку в кінці заголовка не ставлять.
- 4.4. До загального обсягу курсової роботи не входять додатки, список використаних джерел, таблиці, картосхеми та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Однак всі сторінки зазначених елементів роботи підлягають суцільній нумерації.
- 4.5. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків (діаграм), таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №. Першою сторінкою курсової роботи є титульна, яка включається до загальної нумерації сторінок роботи. На титульній сторінці номер не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.
- 4.6. Такі структурні частини курсової роботи, як зміст, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера. Всі сторінки, на яких розміщені згадані структурні частини роботи, нумерують звичайним чином. Не нумерують лише їх заголовки. Номер розділу ставлять після слова

«РОЗДІЛ». Після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

- 4.7. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. У кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок підрозділу. Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. У кінці номера повинна стояти крапка, наприклад: «1.3.2.» (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок пункту. Пункт може не мати заголовка. Підпункти нумерують у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти. За умови наявності заголовка його оформлюють курсивом нежирним кеглем.
- 4.8. Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти) і таблиці необхідно подавати в курсовій роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок. Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках.
- 4.9. Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). Після цього, по центру напівжирним шрифтом, назва таблиці. Якщо в розділі курсової роботи одна таблиця, її нумерують за загальними правилами. Якщо частина таблиці переноситься на іншу сторінку, слово «Таблиця» і її номер вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть: «Продовж. табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовж. табл. 1.2».
- 4.10. Формули, рівняння в курсовій роботі (якщо на них є посилання в тексті) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і

порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

4.11. Під час написання курсової роботи студент повинен посилатися на джерела, включені до бібліографії за текстом, після згадування про них у квадратних дужках вказують номер, під яким вони зазначені в переліку, наприклад, [13] або [15, с. 9]. Якщо ж посилаються на кілька джерел, між ними ставиться крапка з комою, наприклад, [6], [12]. При посиланні на розділи, підрозділи, пункти, підпункти, ілюстрації, таблиці, формули, рівняння, додатки зазначають їх номери (зокрема: «у розділі 2», «відповідно до 2.3.4», «рис. 1.3.», «за формулою (3.1)», «у рівнянні (1.12)», «у додатку Б», «у табл.1.2»). У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації потрібно вказувати скорочено слово «дивись» (див.).

4.12. Додатки оформлюють як продовження курсової роботи, розміщують після списку використаних джерел у порядку посилань на них у тексті роботи. Кожний додаток починається з нової сторінки. Він повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично до тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток ___» і велика літера, що позначає додаток, наприклад, додаток А. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.

4.13. Список використаних джерел містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після додатків. До бібліографічного опису вносять закони України, Укази Президента України, постанови виконавчих і розпорядчих органів, статті, монографії, архівні та фондові матеріали, матеріали інтернет сайтів тощо. Відомості про джерела, включені до списку, необхідно подавати з обов'язковим наведенням назв праць відповідно до стандарту бібліографічного опису.

5. Порядок захисту курсової роботи

5.1 Курсова робота подається на кафедру в термін, передбачений графіком навчального процесу, але не пізніше 10 днів до захисту.

5.2 Курсова робота реєструється лаборантом у спеціальному журналі і

передається науковому керівнику на перевірку. Керівник ретельно перевіряє роботу, пише рецензію. У випадку не допуску до захисту, робота повертається студенту на доопрацювання.

5.3 Захист курсових робіт здійснюється за встановленим графіком перед комісією у складі наукового керівника та двох викладачів кафедри у терміни, передбачені розпорядженням по кафедрі.

5.4 До захисту студент отримує свою роботу й готується аргументовано відповісти на зауваження та запитання. Процедура захисту передбачає стислий виклад студентом головних завдань дослідження та їх вирішення, висновки дослідження, відповіді на запитання членів комісії.

5.5 Оцінка якості виконання і захисту студентами курсової роботи здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим проведенням її в 4-бальну національну шкалу та шкалу ECTS.

5.6 Підсумкову оцінку визначає комісія кафедри, яка заслуховує захист курсових робіт. Критерії оцінювання курсової роботи розробляються провідними викладачами та затверджуються на засіданні кафедри (як зразок див. додаток 2).

Об'єктами оцінювання є три складові: зміст, оформлення та захист курсової роботи.

№	Об'єкт оцінювання	Максимальна кількість балів, яку може одержати студент
1	Розкриття змісту курсової роботи	40*
2	Оформлення курсової роботи	10*
3	Захист курсової роботи	50*

* - з урахуванням специфіки інституту (факультету).

Критерії оцінювання змісту курсової роботи:

- ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми, обраної для дослідження;
- наявність практичного висвітлення досліджуваної проблематики;
- логічний взаємозв'язок теоретичного матеріалу;
- наочність та якість ілюстративного матеріалу;

- дослідження вітчизняних та зарубіжних інформаційних джерел (літератури);
- рівень обґрунтування запропонованих рішень;
- ступінь самостійності проведеного дослідження;
- відповідність побудови структури роботи поставленим цілям і завданням.

Критерії оцінювання оформлення курсової роботи :

- відповідність обсягу та оформлення роботи встановленим вимогам;
- наявність у додатках до роботи самостійно розроблених матеріалів (фрагментів уроків, анкет, журналів спостережень та ін.);
- посилання на використану літературу і нормативні документи;

Критерії оцінювання захисту курсової роботи :

- вміння чітко, зрозуміло та стисло викладати основні засади проведеного дослідження;
- повнота, глибина, обґрунтованість відповідей на питання членів комісії за змістом роботи;
- ґрунтовність висновків та рекомендацій щодо практичного використання результатів дослідження.

5.7 Остаточна оцінка за курсову роботу вноситься до відомості підсумкового контролю знань та залікової книжки студента.

5.8 У випадку незадовільної оцінки курсової роботи комісією із захисту оцінка виставляється у відомість підсумкового контролю знань, а робота повертається студенту. Повторний захист курсової роботи здійснюється в додаткову сесію.

Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка

Кафедра педагогіки

Курсова робота з педагогіки на тему:
„Форми і методи професійної орієнтації старшокласників у школі”

студента _____ курсу

_____

(факультет, група)

_____

(прізвище, ім'я, по-батькові)
науковий керівник

_____

(вказати вчений ступінь, звання, прізвище і ініціали)

Критерії оцінювання курсової роботи з педагогіки

Елементи роботи, що підлягають оцінюванню	Критерії оцінювання	Кількість балів
Вступ	1. Актуальність і постановка проблеми (виявлення суперечностей, які зумовили актуальність проблеми). 2. Рівень розробки проблеми (констатація наявності досліджень з проблеми). Аналіз літературних джерел. 3. Об'єкт, предмет, мета, завдання (чіткість формулювання, логічність, відповідність і взаємо відповідність). 4. Методи дослідження, їх відповідність меті та завданням. 5. Теоретичне і практичне значення (логіка формулювання)	10
Зміст	Наявність всіх структурних компонентів, стиль формулювання, відповідність поставленим завданням, відповідність формулювання теми проблематиці, запропонованій кафедрою.	2
Основна частина	- глибина розкриття завдань дослідження; - доцільність і рівень використання джерел, цитування у відповідності до вимог, кількість літературних джерел; - відповідність дослідницького матеріалу плану курсової роботи; - логіка викладу матеріалу; - наявність науково грамотно сформульованих власних думок, відповідність науковому стилю; - використання методів, задекларованих у вступі; - відповідність змісту сучасним науковим дослідженням з обраної проблеми;	20
Висновки	- відповідність логіки побудови висновків поставленим завданням; - практична спрямованість висновків.	4
Література	- наявність сучасних актуальних джерел з досліджуваної проблеми (журнальні публікації за останні 3-5 років); - відповідність оформлення списку використаних джерел бібліографічним вимогам.	4
Оформлення роботи	Відповідність вимогам до оформлення курсових робіт (відповідність шрифту, об'єм, посилання на джерела).	10
Захист роботи	1. Глибина усвідомлення актуальності проблеми дослідження. 2. Вільне володіння знаннями з дослідженої проблеми. 3. Теоретичне і практичне значення курсового дослідження.	50